

שירי ארץ אהבתי

אין דבר יותר ישראלי משירי ארץ ישראל היפה
פעילות עם ילדים ונוער, בכתה או במשפחה: על היחס שלי למדינת ישראל באמצעות שירים.

מהלך הפעילות:

1. בחדר מפוזרים שירים על פלקטים ולידם צילומים של השירים (אפשר גם לשים טייפ

המשמיע את השיר). השירים הם:

- שיר בקר - נתן אלתרמן
- שיר ישראלי – אהוד מנור
- אין לי ארץ אחרת – אהוד מנור
- משירי ארץ אהבתי – לאה גולדברג
- ארץ ישראל – ע' הלל
- ספירת מלאי – נעמי שמר
- אל ארצי - רחל
- מרדף - ירון לונדון
- עורי עור - אביב גפן
- עוד לא תמו כל פלאיך - יורם טהר-לב

2. מסתובבים בין השירים, קוראים ושומעים אותם, באופן חופשי.

3. הנחיות לעבודה אישית:

בחרו את השירים המדברים אליכם ביותר.

מתוך השירים שבחרתם - גזרו את המשפטים המבטאים את הקשר שלכם לעם, לארץ,

למדינה וכאלה המבטאים דברים שאינכם אוהבים בארץ, בעם ובמדינה.

עצבו פלקט (מעין קולאז'), בעזרת המשפטים הגזורים, שיבטא את הרגשות שלכם לארץ

ישראל, למדינת ישראל ולעם ישראל.

4. ועכשיו כדאי לשוחח על הפלקט שעשיתם, ולראות – מה משותף ומה מבדיל ביניכם.

עוד לא תמו כל פלאיך

מילים: יורם טהרלב
לחן: רמי קליינשטיין

אַרְצָנוּ הַקְּטַנְטָנוֹת, אַרְצָנוּ הַיְפָה
מוֹלְדֵת בְּלִי בְּתִנְתָּ, מוֹלְדֵת יַחְפָּה
קְבִלֵנִי אֶל שִׁירֵיךָ, כְּלָה יַפְהַפֶּיָה
פְּתַחֲנִי לִי שְׁעָרֵיךָ - אָבוֹא בָּם אוֹדָה יְהוָה.

בְּצַל עֲצֵי הַחֹרֶשׁ, הִרְחַק מֵאוֹר חַמָּה
יַחְדּוֹ נִפְּהָ פֹּה שָׁרַשׁ אֶל לֵב הָאֲדָמָה
אֶל מַעֲיָנוֹת הַיָּהוּר, אֶל בְּאֵרוֹת הַתַּם
מוֹלְדֵת לְלֹא תֵּאָר וְצוּעֵנִי יְתוֹם.

עוֹד לֹא תִּמּוּ כָּל פְּלֵאֵיךָ
עוֹד הִזְמַר לוֹ שֵׁט
עוֹד לְבִי מִכָּה עִם לֵיל
וְלוֹחֵשׁ לוֹ בְּלֵאֵט:
אֶתְּ לִי רֶק, אֶתְּ הָאֲחַת
אֶתְּ לִי אֶתְּ, אִם וּבֵת
אֶתְּ לִי אֶתְּ הַמַּעֵט
הַמַּעֵט שְׁנוֹתֵר.

נְבִיאָהּ בְּבִגְדֵינוּ אֶת רֵיחַ הַכְּפָרִים
בְּפַעֲמוֹן לְבָנוּ יִכּוּ הַעֲדָרִים,
יִשְׁנֶה דְמָמָה רוֹגַעַת
וְקָרָן אוֹר יְפָה,
וְלֹאֹרֶה נִפְסָעָה בְּרִגְלֵי יַחְפָּה.

עוד לא תמו כל פלאיך...

שִׁיר יִשְׂרָאֵלִי

מילים: אהוד מנור, לחן: שלמה גרוניך
השיר נכתב עבור הקונגרס הציוני ה-32

הַשְּׁלֵג שֶׁלְךָ וְהַמָּטָר שְׁלִי
הַנְּאִדִי שֶׁלְךָ וְהַנְּהַר שְׁלִי
נִפְגָּשִׁים סוֹף סוֹף בְּחוֹף יִשְׂרָאֵלִי
עִם כָּל הַחִלּוּמוֹת וְהַגְּעוּגוּעִים
עִם כָּל הַזְּכוֹרוֹנוֹת הַטּוֹבִים וְהָרָעִים
בְּשִׁיר חֲדָשׁ יִשְׁן שְׁמֵאֲחָה אֶת הַקְּרָעִים
הִנֵּה מָה טוֹב, הִנֵּה מָה טוֹב וּמָה נְעִים.

בְּמַקְצָב יוֹנִי
עִם מְבֹטָא פּוֹלְנִי
בְּסִלְסוּל תִּימְנִי
עִם כְּנוֹר רוֹמְנִי
מִי אֲנִי? מִי אֲנִי?
כּוֹ, אֲנִי - אֲלִי, אֲלִי -
שִׁיר יִשְׂרָאֵלִי.

הַעֲמַק שֶׁלְךָ וְהַהַר שְׁלִי
הַיַּעַר שֶׁלְךָ וְהַמְדְבָר שְׁלִי
נִפְגָּשִׁים סוֹף סוֹף עִם נוֹף יִשְׂרָאֵלִי
עִם כָּל הַחִלּוּמוֹת וְהַגְּעוּגוּעִים
עִם כָּל הַזְּכוֹרוֹנוֹת הַטּוֹבִים וְהָרָעִים
בְּשִׁיר חֲדָשׁ יִשְׁן שְׁמֵאֲחָה אֶת הַקְּרָעִים
הִנֵּה מָה טוֹב, הִנֵּה מָה טוֹב וּמָה נְעִים.

בְּמַקְצָב יוֹנִי...

ה-לִי שְׁלִי וְה-חִי שֶׁלְךָ
ה-עִי שְׁלִי וְה-רִי שֶׁלְךָ
נִפְגָּשִׁים סוֹף סוֹף עִם תֵּף יִשְׂרָאֵלִי
עִם כָּל הַחִלּוּמוֹת וְהַגְּעוּגוּעִים
עִם כָּל הַזְּכוֹרוֹנוֹת הַטּוֹבִים וְהָרָעִים
בְּשִׁיר חֲדָשׁ יִשְׁן שְׁמֵאֲחָה אֶת הַקְּרָעִים
הִנֵּה מָה טוֹב, הִנֵּה מָה טוֹב וּמָה נְעִים.

בְּמַקְצָב יוֹנִי...

עורי עור

מילים ולחן : אביב גפן

האימה, האיבה, קולות המלחמה
ושנאת אחים שבכל יום גוברת
הזקנה מביכה, הם מתים פה מבושה
בקולם הם לוחשים ואת שותקת.
עורי עור, עורי עור, מולדת אהובה
כי אנחנו עיפים מאד
זקוקים למנוחה
עורי עור, עורי עור, מולדת אהובה
פעם בחיים אנו חיים
תתני קצת אהבה.

אלימות, השפלה, גזענים לעליה
ועוד ילד שפוחד לחזור הביתה
האימה, האיבה, שירים של מלחמה
ושנאת אחים שבכל יום גוברת
עורי עור, עורי עור, מולדת אהובה
כי אנחנו עיפים מאד
זקוקים למנוחה
עורי עור, עורי עור, מולדת אהובה
פעם בחיים אנו חיים
תתני קצת אהבה.

ותני לי תיכח לאהב אותך
מין פנה קטנה לשמח
איך לפעמים קשה לסלח לך...

אין לי ארץ אחרת

מילים : אהוד מנור
לחן : קורין אלאל

אין לי ארץ אחרת
גם אם אדמתי בוערת
רק מלה בעברית חודרת
אל עורקי, אל נשמתי
בגוף כואב, בלב רעב
כאן הוא ביתי.

לא אשתק, כי ארצי שנתה את פניך
לא אנתר להזכיר לה,
ואשיר כאן באזניה
עד שתפקח את עיניך.

אין לי ארץ אחרת
עד שתחדש ימיה
עד שתפקח את עיניך.

אין לי ארץ אחרת
גם אם אדמתי בוערת
רק מלה בעברית חודרת
אל עורקי, אל נשמתי
בגוף כואב, בלב רעב
כאן הוא ביתי.

בגוף כואב, בלב רעב
כאן הוא ביתי.

ארץ ישראל

ע. הלל

מתבונן באדמה החזקה הזאת
מביט בהם, בהררי הסלע החמורים,
צופה בשמי אין-קץ-הנהרה
ובכל הפנים והאנשים הללו
ורואה ארבעת אלפים שנים של יפי

וצעקה

שיר בקר

נתן אלטרמן
לחן: דניאל סמבורסקי

בְּהַרִים כְּבֹר הַשֶּׁמֶשׁ מְלַחֵט, וּבְעֵמֶק עוֹד נוֹצֵץ הַטֵּל,
אָנוּ אוֹהֲבִים אוֹתְךָ, מוֹלְדֹת, בְּשִׁמְחָה, בְּשִׁיר וּבְעֵמֶל.
מִמוֹרְדוֹת הַלְּבָנוֹן עַד יַם הַמֶּלַח נַעֲבֹר אוֹתְךָ בְּמַחְרָשׁוֹת,
אָנוּ עוֹד נִטְע לְךָ וְנִבְנָה לְךָ, אָנוּ נִנְפֵה אוֹתְךָ מֵאֵד.

נִלְבִּישְׁךָ שְׁלֵמַת בָּטוֹן וְמִלֵּט, וְנִפְרָשׁ לְךָ מֵרַבְדֵי גְנִים.
עַל אֲדַמַּת שְׂדוֹתֶיךָ הַנִּגְאָלֶת הַדָּגוּן יִרְנִין פְּעֻמוֹנִים.
הַמְדַבֵּר אָנוּ דֶּרֶךְ בּוֹ נִחְצְבָה הַבְּצוֹת אֲנַחְנוּ נִיבָשׁוּ,
מֵה נִתֵּן לְךָ עוֹד לְהוֹד וְשִׁבְעַ, מֵה עוֹד לֹא נִתְּנוּ וְנִתֵּן!

בְּהַרִים, בְּהַרִים זָרַח אוֹרְנוּ, אָנוּ נַעֲפִילָה אֶל הָהָר,
הָאֲתָמוֹל נִשְׁאָר מֵאֲחוֹרֵינוּ אַךְ רֵבָה הַדֶּרֶךְ לְמַחֵר.
אִם קִשָּׁה הִיא הַדֶּרֶךְ וּבּוֹגְדֹת, אִם גַּם לֹא אַחַד יִפֹּל חֶלֶל,
עַד עוֹלָם נֹאֲהַב אוֹתְךָ, מוֹלְדֹת, אָנוּ לְךָ בְּקֶרֶב וּבְעֵמֶל!

מְרֻדָּף

מילים: ירון לונדון
לחן: נחום היימן

אֶרֶץ טוֹבָה שֶׁהִדְבֵּשׁ בְּעוֹרְקִיהָ, אַךְ דָּם בְּנַחְלֶיהָ כְּמִים נוֹזֵל.
אֶרֶץ אֲשֶׁר הִרְרִיחַ נַחֲשֵׁת - אֲבָל עֲצָבִיהָ בְּרִזָּל.
אֶרֶץ אֲשֶׁר מְרַדְּפִים קוֹרוֹתֶיהָ, אֲלַפִּים דְּפִים וְעוֹד דָּף
עַד שֶׁנִּשְׁרָף עוֹד מְעַט כָּל חֲמִצּוֹן רֵאוֹתֶיהָ
בְּגִלְל מְרוֹצֵת הַמְרֻדָּף.

אֶרֶץ אֲשֶׁר יִרְדְּפוּהָ אוֹיְבֶיהָ וְהִיא אֶת אוֹיְבֶיהָ תִּרְדֹּף בְּמֻרְדָּף.
הִיא אֶת אוֹיְבֶיהָ תִּשְׁיֵג, אַךְ אוֹיְבֶיהָ, הֵם לֹא יִלְכְּדוּהָ בְּכַף.
זוֹ הִרְוָאָה אֶת חַיִּיהָ מִנְּגֵד תְּלוּיִים כְּעֵלָה הַנִּדְּף,
הִיא יִרְאָה, אֲבָל כְּמוֹ לֹא הִיְתָה כָּלֵל מִדְּאָגַת
תַּמְתִּין עַד לְתֵם הַמְרֻדָּף.

תֵּם הַמְרֻדָּף מְסִתֵּתָר בְּנִקִּיק וּמִצְפִּין אֶת פְּנֵיו
בְּמַחְבּוּא, בְּמַחְבּוּא, אַךְ לְסוֹפוֹ הוּא יָבוֹא כְּמוֹ הַשֶּׁמֶשׁ
אֲשֶׁר מִמְזַרְח הִיא תִּבּוֹא. אִזּוֹ לֹא יוֹתֵר אִמְהוֹת תִּקְוֵנָה
וְלֹא עַל בְּנֵיהֶם הָאֲבוֹת. כֵּן, הוּא יָבוֹא,
וְרִגְלֵינוּ עַד אִזּוֹ לֹא תִלְאָיְנָה לְרֹדְף בְּעַקְבֵי הַתִּקְוֹת.

אֶל אֶרְצִי

מילים: רחל
לחן: יהודה שרת

לֹא שְׂרַתִּי לְךָ, אֶרְצִי, וְלֹא פְּאֶרְתִּי שְׂמֵךְ
בְּעֵלִילוֹת גְּבוּרָה, בְּשִׁלְל קֶרְבוֹת;
רַק עַץ - יָדִי נִטְעוּ חוֹפֵי יַרְדֵּן שׁוֹקֵטִים.
רַק שְׂבִיל - כְּבִשׁוֹ רִגְלֵי עַל פְּנֵי שְׂדוֹת.

אֲכֹן דְּלָה מֵאֵד - יְדַעְתִּי זֹאת, הָאֵם,
אֲכֹן דְּלָה מֵאֵד מְנַחַת בְּתֵךְ;
רַק קוֹל תְּרוּעַת הַגִּיל בְּיֹם יָגַה הָאוֹר,
רַק בְּכִי בְּמִסְתָּרִים עָלִי עֲנִיד.

ספירת מלאי

מילים ולחן: נעמי שמר

משירי ארץ אהבתי (א')

מילים: לאה גולדברג
לחן: דפנה אילת

מְכוֹרָה שְׁלִי, אֶרֶץ-נוֹי אֲבִיוֹנָה -
למִלְכָּה אֵין בֵּית, לְמַלְךְ אֵין כְּתָר.
וְשִׁבְעָה יָמִים אֲבִיב בַּשָּׁנָה
וְסִגְרִיר וְגִשְׁמִים כָּל הַיָּתֵר.

אֵךְ שִׁבְעָה יָמִים הַנְרָדִים פּוֹרְחִים,
וְשִׁבְעָה יָמִים הַטְלָלִים זוֹרְחִים,
וְשִׁבְעָה יָמִים חֲלוֹנוֹת פְּתוּחִים,
וְכָל קִבְצָנֶיךָ עוֹמְדִים בְּרָחוֹב
וְנוֹשְׂאִים חוֹרוֹנִם אֶל הָאוֹר הַטּוֹב,
וְכָל קִבְצָנֶיךָ שְׂמֵחִים.

מְכוֹרָה שְׁלִי, אֶרֶץ-נוֹי אֲבִיוֹנָה -
למִלְכָּה אֵין בֵּית, לְמַלְךְ אֵין כְּתָר,
רַק שִׁבְעָה יָמִים חֲגִים בַּשָּׁנָה
וְעֵמֶל וְרַעֵב כָּל הַיָּתֵר.

אֵךְ שִׁבְעָה יָמִים הַנְרוֹת בְּרוּכִים,
וְשִׁבְעָה יָמִים שְׁלֵחֹת עֲרוּכִים,
וְשִׁבְעָה יָמִים הַלְבָבוֹת פְּתוּחִים,
וְכָל קִבְצָנֶיךָ עוֹמְדִים בַּתְּפִלָּה
וּבְנִיךָ-בְנוֹתֶיךָ חֵתָן-כֶּלֶה
וְכָל קִבְצָנֶיךָ אַחִים.

עֲלוּבָה שְׁלִי, אֲבִיוֹנָה וּמְרָה,
לְמַלְךְ אֵין בֵּית, לְמַלְכָּה אֵין כְּתָר -
רַק אַחַת בְּעוֹלָם אֵת שִׁבְחֶךָ אֲמָרָה
וְגִנוּתֶךָ-חֲרָפְתֶךָ כָּל הַיָּתֵר.

וְעַל-כֵּן אֵלֶיךָ לְכָל רָחוֹב וּפְנָה,
לְכָל שׁוֹק וְחִצָּר וְסִמְטָה וְגִנָּה,
מִחֲרָבֵן חוֹמוֹתֶיךָ כָּל אֶבֶן קִטְנָה
אֶלְקָט וְאֶשְׁמֵר לְמוֹזְכָּרְתָּ.

וּמַעִיר לְעִיר, מִמְדִּינָה לְמְדִינָה
אֲנוּדָה עִם שִׁיר וְתִבְת־נְגִינָה
לְתַנּוֹת דְלוּתֶךָ הַזוֹהֶרֶת.

מְדִינָה אַחַת, פְּעֻמִּים יָם
וְאִגָּם אֶחָד וְקִדְחַת גָּם,
שְׁמֵשׁ אַחַת עֲגָלָה
עִם אֶחָד חֲכָם מְלֵא סִגְלָה,
כָּאֵב רֹאשׁ אֶחָד וְשִׁלֵּשׁ גְּלוּלוֹת
וְשִׁשָּׁה יָמִים וְשִׁבְעָה לַיְלוֹת.
אֶחָד אֱלֹהֵינוּ, אֱלֹהֵינוּ, אֱלֹהֵינוּ
שְׁבַשְׂמִים וּבְאֶרֶץ.

עֲלֶיהָ גְדוּלָה מְאַלְפִים שְׁנוֹת גּוֹלָה,
שְׁתֵּי חֲפְשׁוֹת שְׁנֵתִיּוֹת וְאַחַת רְגִילָה,
יוֹם שֶׁל נֶצְחוֹן, יוֹם שֶׁל מְפָלָה,
רַגַע בְּטַחֲוֹן, שְׁלֵשִׁים יָמִי מַחְלָה,
טְרוֹמְפֵלְדוֹר בְּגִלְלִל וְקוֹנְצֵי־רֵטוֹ לְחִלְלִיל
וְחִצֵּי תְרִיסָר אֱלוֹפִים בְּמִיל.
אֶחָד אֱלֹהֵינוּ, אֱלֹהֵינוּ, אֱלֹהֵינוּ
שְׁבַשְׂמִים וּבְאֶרֶץ.

עִם אֶחָד עֵתִיק, שְׁנֵי שָׁרִים בְּלִי תִיק,
הָרֵאשׁוֹן עֲצוּב, הַשְּׁנִי מִצְחִיק,
יְלָדוֹת אַחַת קָשָׁה, שְׁנַיִם שֶׁל הַתְּשֻׁהָ
וּמִי שְׁרוּצָה עֲצֻמָּאוֹת - בְּבִקְשָׁה:
מְלַחְמוֹת חֲמֵשׁ, חֲטִיבַת חֲרָמִי"ש
וְחִיל אֶחָד מִשְׁחָק שֵׁשׁ-בֶּשֶׁת.
אֶחָד אֱלֹהֵינוּ, אֱלֹהֵינוּ, אֱלֹהֵינוּ
שְׁבַשְׂמִים וּבְאֶרֶץ.

חִילִים שְׁלֵשָׁה עֵינַיִם בְּמִשְׁלֵט
וְשִׁבְעִים יְלָדִים צוֹחֲקִים בְּמִקְלָט,
שְׁלֵשָׁה אֲסִירֵי צִיּוֹן יִצְאוּ לְחַפְשֵׁי,
אֲסִיר עוֹלָם אֶחָד בְּחֻדְשׁ הַשְּׁשִׁי,
יוֹם הַיָּלֵד, יוֹם הַפְּרָח וְיוֹם הַשָּׁנָה
וְגִבְעָה עֲשָׂרִים וְאַרְבַּע עֲדוּן לֹא עוֹנָה.
אֶחָד אֱלֹהֵינוּ, אֱלֹהֵינוּ, אֱלֹהֵינוּ
שְׁבַשְׂמִים וּבְאֶרֶץ.